

ประกาศกรมปศุสัตว์

เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด
หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด
พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลในการควบคุมโรคระบาด และสอดคล้องกับการดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลในเรื่องความปลอดภัยด้านอาหาร ตลอดจนเป็นการลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๓ (๔) ประกอบมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘ อธิบดีกรมปศุสัตว์จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“สัตว์” หมายความว่า สัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“ซากสัตว์” หมายความว่า

(๑) ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว

(๒) สิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิตหรือสัตว์ที่ตายแล้ว

(๓) อาหารสุกที่ทำ ประกอบ หรือปรุงจากซากสัตว์ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

(๔) สิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปที่ทำจากซากสัตว์ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

“โรคระบาด” หมายความว่า โรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“พาหะของโรคระบาด” หมายความว่า พาหะของโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สัตว์แพทย์” หมายความว่า สัตว์แพทย์ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

“สัตว์ที่เป็นโรคระบาด” หมายความว่า สัตว์ที่ได้รับเชื้อโรคระบาดทั้งที่แสดงอาการและไม่แสดงอาการ

“สัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด” หมายความว่า สัตว์ที่สัตวแพทย์พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสัตว์ที่มาจากแหล่งที่เกิดโรคระบาดหรือสงสัยว่ามีโรคระบาดและมีโอกาสสัมผัสกับเชื้อโรคระบาด

(๒) เป็นสัตว์ที่ไม่ทราบแหล่งที่มาและมีอาการคล้ายโรคระบาด

“สัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด” หมายความว่า สัตว์ซึ่งไม่ปรากฏอาการของโรคระบาด แต่มีเชื้อโรคระบาดหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าได้รับเชื้อโรคระบาดซึ่งอาจติดต่อคนหรือสัตว์อื่นได้

“ซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด” หมายความว่า

(๑) ซากสัตว์ที่มาจากสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือ

(๒) ซากสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคระบาด เช่น ซากสัตว์มาจากแหล่งที่มีโรคระบาด หรือสงสัยว่ามีโรคระบาด หรือไม่ทราบแหล่งที่มา หรือไม่มีเอกสารรับรองสุขศาสตร์ซากสัตว์ จากหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือไม่มีหีบห่อที่ป้องกันการปนเปื้อนของเชื้อโรคได้ เป็นต้น

“ผู้มีอำนาจสั่งทำลาย” หมายความว่า สัตวแพทย์หรือผู้รักษาราชการแทนหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่ง ที่เป็นสัตวแพทย์แห่งท้องที่ที่พบสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓ ในการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือการทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดตามระเบียบนี้ ให้ผู้มีอำนาจสั่งทำลาย ดำเนินการเพื่อให้เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ได้รับค่าชดใช้ราคาสัตว์หรือซากสัตว์ ตามอัตราที่กำหนดใน กฎกระทรวง

ในกรณีที่เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์ได้จงใจกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ เจ้าของสัตว์หรือซากสัตว์จะไม่ได้รับค่าชดใช้ราคาสัตว์หรือซากสัตว์ที่ถูกสั่งทำลาย

ข้อ ๔ ให้ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์รักษาการตามประกาศนี้

หมวด ๑

การทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด
หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด

ข้อ ๕ สัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาดหรือสัตว์ที่เป็น พาหะของโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ตามข้อ ๖ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจสั่งทำลายออกคำสั่งเป็นหนังสือ ให้ทำลายสัตว์ และให้ดำเนินการทำลายสัตว์ ณ จุดที่พบโรคระบาดสัตว์หรือสถานที่อื่นใดที่สัตวแพทย์ เห็นสมควร

ข้อ ๖ ให้สัตวแพทย์ในตำแหน่งต่อไปนี้ มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาดหรือสัตว์ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ตามชนิดของสัตว์ต่อเจ้าของรายหนึ่ง ๆ ได้ไม่เกินจำนวนดังต่อไปนี้

(๑) ผู้อำนวยการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ หรือผู้อำนวยการกองสารวัตร และกักกัน มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ทั่วราชอาณาจักร

(ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตัว

(ข) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ตัว

(ค) สุนัข แมว ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐๐ ตัว

(๒) ปศุสัตว์เขต มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในพื้นที่เขตที่รับผิดชอบ

(ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐๐ ตัว

(ข) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ตัว

(ค) สุนัข แมว ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒๐๐ ตัว

(๓) ปศุสัตว์จังหวัด มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ

(ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐๐ ตัว

(ข) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ ตัว

(ค) สุนัข แมว ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐๐ ตัว

(๔) หัวหน้าด่านกักกันสัตว์ มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในด่านกักกันสัตว์ หรือสถานที่กักกันสัตว์ ที่อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของด่านกักกันสัตว์นั้น ๆ

(ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐ ตัว

(ข) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ตัว

(ค) สุนัข แมว ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๒๐ ตัว

(๕) ปศุสัตว์อำเภอ มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ในพื้นที่อำเภอที่รับผิดชอบ

(ก) ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ กวาง สุกร หมูป่า ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐ ตัว

(ข) นก ไก่ เป็ด ห่าน ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ ตัว

(ค) สุนัข แมว ชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือรวมกันรายละเอียดไม่เกิน ๕๐ ตัว

การสั่งทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของปศุสัตว์อำเภอ ให้เป็นอำนาจของปศุสัตว์จังหวัด

การสั่งทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของปศุสัตว์จังหวัด ให้เป็นอำนาจของปศุสัตว์เขต

การสั่งทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของหัวหน้าด่านกักกันสัตว์ ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการกองสารวัตรและกักกัน

การสั่งทำลายสัตว์จำนวนที่เกินกว่าอำนาจของปศุสัตว์เขต ให้เป็นอำนาจของผู้บัญชาการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์

ข้อ ๗ การสั่งทำลายสัตว์ชนิดอื่นตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ หรือจำนวนที่เกินกว่าอำนาจของผู้บัญชาการสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ หรืออำนาจของผู้บัญชาการกองสารวัตรและกักกัน ให้เป็นอำนาจของอธิบดีกรมปศุสัตว์

อธิบดีกรมปศุสัตว์มีอำนาจสั่งทำลายสัตว์ทั่วราชอาณาจักร

ข้อ ๘ ในการทำลายสัตว์ที่เป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคระบาด หรือสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาดให้ดำเนินการตามหลักการการณยฆาต โดยใช้วิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) ใช้สารเคมีให้สัตว์กิน ฉีด หรือสูดดมเข้าร่างกายสัตว์เพื่อให้สัตว์นั้นตายโดยไม่ทรมาน
- (๒) ทำลายสัตว์ด้วยปืนชนิดยิงสัตว์โดยเฉพาะ ยิงสัตว์นั้นให้ตาย
- (๓) ทำลายสัตว์ด้วยอาวุธปืนตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน และสิ่งเทียมอาวุธปืน
- (๔) กรณีนก ไก่ เป็ด ห่าน ใช้วิธีการดิงคอกให้สัตว์ตาย
- (๕) ทำลายสัตว์ด้วยวิธีอื่นตามที่มีอำนาจสั่งทำลายกำหนด

ข้อ ๙ ซากสัตว์ซึ่งได้จากการทำลายในข้อ ๘ ให้ผู้ทำลายดำเนินการทำลายซากสัตว์นั้น ตามวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑

หมวด ๒

การทำลายซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด

ข้อ ๑๐ ซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด ให้สัตวแพทย์ตามข้อ ๖ ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจ สั่งทำลายออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ทำลายซากสัตว์นั้น และให้ดำเนินการทำลายซากสัตว์ ณ จุดที่พบ โรคระบาดหรือจุดที่พบซากสัตว์หรือสถานที่อันใดที่สัตวแพทย์เห็นสมควร

ข้อ ๑๑ ให้ทำลายซากสัตว์ที่เป็นพาหะของโรคระบาด ตามลักษณะของซากสัตว์นั้น คือ

(๑) ซากสัตว์ซึ่งมีลักษณะยังเป็นตัวสัตว์ทั้งตัวอยู่

(ก) ให้ผู้มีอำนาจสั่งทำลายมีคำสั่งให้ฝังซากสัตว์โดยให้ส่วนบนสุดของซากสัตว์อยู่ใต้ ระดับผิวดินไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร และสำหรับซากสัตว์ใหญ่ให้พูนดินกลบหลุมเหนือระดับผิวดิน ไม่น้อยกว่า ๕๐ เซนติเมตร อีกด้วย และใช้สารเคมีที่สามารถทำลายเชื้อจุลินทรีย์หรือเชื้อโรคต่าง ๆ โดยการแช่ ราด หรือโรยที่ส่วนต่าง ๆ ของซากสัตว์นั้นจนทั่ว รวมถึงบริเวณปากหลุมที่ฝังซากสัตว์นั้นด้วย หรือ

(ข) ใช้ไฟเผาทำลายซากสัตว์นั้นให้ไหม้จนสิ้น หรือ

(ค) ใช้วิธีการทำลายซากสัตว์ด้วยวิธีอื่นตามที่มีอำนาจสั่งทำลายกำหนด

(๒) ซากสัตว์ซึ่งไม่มีลักษณะเป็นซากสัตว์ทั้งตัว หรือเป็นสิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ที่มีชีวิตหรือสัตว์ ที่ตายแล้ว ให้ทำลายตามวิธีที่กำหนดใน (๑) โดยอนุโลม

กรณีซากสัตว์ที่ตัดออกจากสัตว์ขณะที่สัตว์ยังมีชีวิต เช่น งา เขา และขน เมื่อสัตวแพทย์ พิจารณาแล้วเห็นว่าซากสัตว์นั้นยังใช้เป็นประโยชน์ได้ ให้จัดการทำลายเชื้อโรคระบาดด้วยวิธีพ่น แช่

รอด ไปด้วยสารเคมีหรือความร้อนที่สามารถทำลายเชื้อโรคได้ จนกว่าซากสัตว์นั้นปลอดจากเชื้อโรคระบาด ตามหลักวิชาการสัตวแพทย์

หมวด ๓

แบบเอกสาร

ข้อ ๑๒ หนังสือสั่งทำลายสัตว์หรือซากสัตว์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปตามแบบ ที่กรมปศุสัตว์กำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

ยุทธ หรินทรานนท์

อธิบดีกรมปศุสัตว์